

„Nechybělo mnoho, aby Týrlová odešla ze Zlína do Brna“

ZLÍN Jedinečnou aplikaci o historii zlínských ateliérů doplňuje čtyřstránková publikace Lidé-práce-animace s podtitulem Světy animovaného filmu na Kudlově. Vědci kvůli ní prozkoumali osm archivů, soukromé sbírky a provedli desítky rozhovorů s pamětníky.

„Jednalo se nám o rekonstrukci toho, jakým způsobem fungovala animovaná tvorba jako spolupráce tvůrců i řemeslných animátorů, jako velké umění i každodenní rutina a také jako způsob života, protože mnoho filmařů na Kudlově pracovalo a také bydlelo,“ vysvětlil vedoucí Ústavu filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně Pavel Skopal, který knihu i aplikaci nachystal se svými kolegy.

Kromě toho, že zlínská animace proslula díky Karlu Zemanovi a Hermíně Týrlové, našli jste i další odlišnosti oproti jiným studiím?

Tady byla animovaná tvorba součástí ateliérů, které sloužily i k tvorbě hrané. Tento neustálý kontakt, blízkost a koncentrace - to je velmi specifické ve srovnání s jinými ateliéry

Autor Pavel Skopal se svými kolegy nachystal knihu a aplikaci o historii zlínského filmu. Foto: MAFRA

v republice. Propojenost animace s ostatními oblastmi tvorby vytvářela ojedinělý charakter pracovní mobility a univerzálnosti lidí, kteří tady profesně vyrůstali. Například v Praze se po válce animace rozdělila do několika míst a vazby na laboratoře a další tvorbu se přetrhaly. Tady byla vazba naopak velmi silná, což znamenalo i specifické pracovní podmínky a možnosti třeba pro střiháče, zvukaře a podobně, kteří mohli pracovat napříč.

Když se vrátíme k aplikaci, co se například o Hermíně Týrlové dočtu?

Pro velké osobnosti kudlovských ateliérů, jako byl Karel Zeman nebo Hermína Týrlová, jsou na úvod aplikace tzv. stories, příběhy. Takže je možné začít tam. Dozvíme se například to, jak byla Týrlová součástí politického tlaku na počátku 50. let a bylo jí nabízeno, aby odešla do Brna. Bylo na spadnutí, že její kariéra se vůbec nebude realizovat v tehdejší Gottwaldově. Byla pod velkým politickým tlakem, který se týkal pracovních podmínek na Kudlově.

O historii ateliérů existují menší publikace, ale žádná ucelená. Je to ten důvod, proč aplikace vznikla?

Tato aplikace jde s informacemi hodně do šířky. Jejím cílem je rekonstruovat a zachytit uživatelsky přijatelnou formou všechny informace, které dokážeme ověřit a zjistit na základě rozhovorů nebo archivních pramenů. A to je velmi těžký úkol. Může se z toho velmi snadno stát naprosto nepřehledný soubor dat. Ale pomocí digitálních nástrojů a vizua-

lizace tomu dokážeme dát určitý systém, schéma a vzorec, který se stává přehledným, přívětivým a využitelným i pro historiky, profesionály a akademiky.

Najdeme tam ověřené informace?

Ručíme za to, že informace jsou podložené, a to i tím, že je zdrojujeme. Když jsme si jisti věrohodností zdroje, tak je stoprocentní, a když si jisti nejsme, je padesátiprocentní. Tím upozorňujeme, že tato informace je relevantní a je dobré ji zmínit, ale nemůžeme ručit za to, že je stoprocentně přesná, zvláště když se jedná o vzpomínky.

Našli jste v historii ateliérů nějaká bílá místa?

Trochu překvapivě je bílým místem období protektorátu, přestože v Národním filmovém archivu (NFA) je poměrně hodně materiálů z tohoto období. Písemný archiv zlínského ateliéru ale nebyl zachován. Přitom to bylo velmi důležité období, tam začíná poprvé systematictější animovaná tvorba. Díky NFA ale máme podrobné popisy problematických míst, která se týkala třeba konfliktu

pracovních podmínek na Kudlově na počátku 50. let. V rámci tzv. slánštiny se to stalo nástrojem souboje ve vyšších patrech kulturní politiky a útoku na ředitele československé

ho filmu. Filmaři v 50. letech a konkrétně Hermína Týrlová byli vtaženi do mocenských soubojů, na které ani sami nedohlédli.

— **Jana Fuksová**

INZERCE

Tajemník Městského úřadu v Uherském Hradišti prodlužuje termín pro podání přihlášek k obsazení pozice

Referent/ka odboru sociálních služeb Městského úřadu Uherské Hradiště (oddělení sociálně-právní ochrany dětí)

Podrobnosti a podmínky k zařazení do výběrového řízení, které je nezbytné dodržet v souladu se zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků, získáte na webových stránkách města Uherské Hradiště www.mesto-uh.cz, na úřední desce města Uherské Hradiště, Masarykovo nám. 19 a na tel. čísle **572 525 304**